

IBE

*kwalifikacje
po europejsku*

Założenia Polskiej Ramy Kwalifikacji

dr Agnieszka Chłoń-Domińczak
dr Stanisław Sławiński

15 lutego 2014 roku

Plan prezentacji

1. Ramy kwalifikacji jako instrument polityki na rzecz uczenia się przez całe życie
2. Modernizacja systemu kwalifikacji w Polsce
3. Polska Rama Kwalifikacji

*kwalifikacje
po europejsku*

IBE

Ramy kwalifikacji jako instrument polityki na rzecz uczenia się przez całe życie

*kwalifikacje
po europejsku*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*kwalifikacje
po europejsku*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

IBE

Przyspieszający rozwój cywilizacji narzuca współczesnemu człowiekowi konieczność stałego uzupełniania swojej wiedzy i umiejętności

Bez uczenia się nowych rzeczy, nie da się podwyższać swojej pozycji zawodowej, nawet utrzymanie zdobytej już pozycji jest coraz trudniejsze.

*kwalfikacje
po europejsku*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

kwalfikacje
po europejsku

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

IBE

Współczesny wyścig technologiczny w dużej mierze decyduje o ekonomicznych sukcesach i porażkach nie tylko poszczególnych firm, ale także całych branż,

Ten wyścig technologiczny ma też coraz większy wpływ na sytuację gospodarczą państw.

*kwalfikacje
po europejsku*

IBE

Gospodarka oparta na wiedzy potrzebuje coraz większej liczby, coraz lepiej wykształconych pracowników

Skala tego zapotrzebowania i jego znaczenie dla przyszłości społeczeństw, jest przyczyną tworzenia nowej polityki edukacyjnej – polityki na rzecz uczenia się przez całe życie (*lifelong learning*).

*kwalfikacje
po europejsku*

IBE

W latach 2000–2002, w kilku ważnych dokumentach Unii Europejskiej przedstawiono wypracowane uzgodnienia dotyczące tworzenia europejskiego obszaru uczenia się przez całe życie

Jednym z narzędzi ułatwiających państwom członkowskim UE realizację polityki na rzecz uczenia się przez całe życie ma być Europejska Rama Kwalifikacji i odniesione do niej krajowe ramy kwalifikacji

*kwalifikacje
po europejsku*

IBE

Ustanowiona w 2008 r. Europejska Rama Kwalifikacji (ERK) to przyjęty w UE układ odniesienia umożliwiający porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach.

W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji określonych za pomocą ogólnej charakterystyki efektów uczenia się odpowiadających poszczególnym poziomom.

*kwalifikacje
po europejsku*

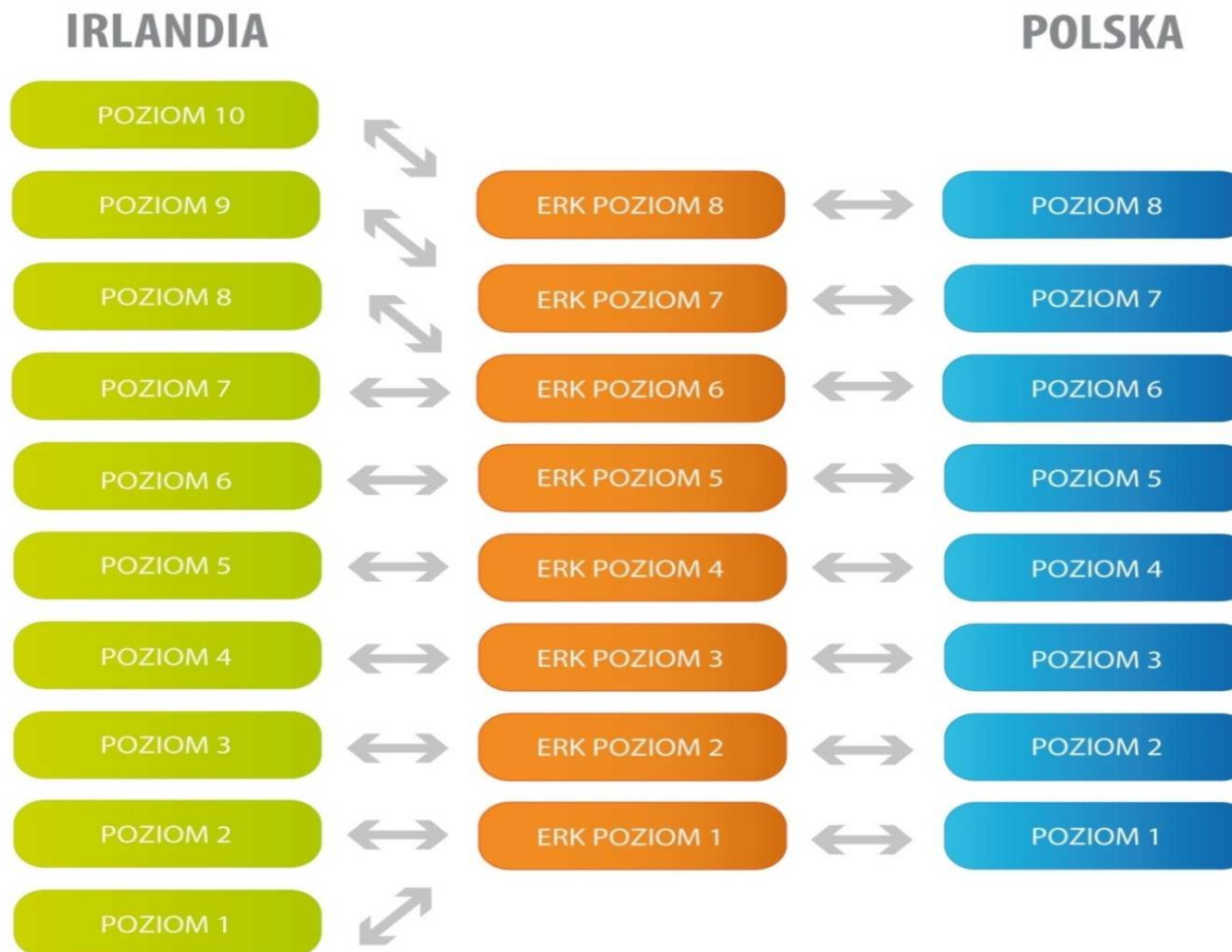
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE *kwalifikacje
po europejsku*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Porównywanie poziomów poprzez E R K

kwalfikacje
po europejsku

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE kwalifikacje
po europejsku

IBE

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z 23 kwietnia 2008 w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie

rekomenduje państwom członkowskim opracowanie własnych krajowych ram kwalifikacji.

Państwa przystępują do prac nad KRK na zasadzie dobrowolności.

*kwalifikacje
po europejsku*

Według informacji CEDEFOP grudzień 2012

- W europejskim obszarze gospodarczym przewiduje się wdrożenie KRK **w 34 krajach**.
- Do końca grudnia 2012 krajowe ramy kwalifikacji wdrożono **w 14 krajach europejskich**.
- na świecie wdrożyło lub pracuje nad wdrożeniem ram kwalifikacji około **130 krajów**.

*kwalifikacje
po europejsku*

IBE

Modernizacja systemu kwalifikacji w Polsce

*kwalifikacje
po europejsku*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*kwalifikacje
po europejsku*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

IBE

W 2012 roku
wśród osób w wieku 25-64 lata
w Unii Europejskiej doksztalało się **9 %**

w Danii prawie **32%**,
w Szwecji – prawie **27%**
w Czechach – prawie **11%**

w Polsce – **mniej niż 5 %**

*kwalfikacje
po europejsku*

Źródło: Eurostat 2012

Dlaczego ?

- W Polsce trudno jest wybrać odpowiednią ofertę edukacyjną (po ukończeniu edukacji formalnej)
- Nie jest rozwinięty system walidacji kompetencji zdobywanych poza zorganizowanymi formami edukacji
- Obecny sposób funkcjonowania „ryнку kwalifikacji” nie sprzyja rozwojowi uczenia się przez całe życie

*kwalifikacje
po europejsku*

- Nie ma łatwo dostępnej informacji dotyczących kwalifikacji m.in. prognoz dotyczących zapotrzebowania.
- Stosunkowa duża jest autonomia poszczególnych podsystemów (najczęściej bez połączeń umożliwiających racjonalne przechodzenie z jednego do drugiego)
- Różne procedury związane z nadawaniem nie zawsze odpowiadają europejskim standardom zapewniania jakości kwalifikacji.

IBE

Jako ważny czynnik stymulujący rozwój kraju nasz system kwalifikacji wymaga modernizacji, której istotą powinno być większe uelastycznienie, uporządkowanie oraz zintegrowanie różnych podsystemów

*kwalifikacje
po europejsku*

Zmiany w krajowym systemie kwalifikacji będą polegać na:

- wdrożeniu Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) oraz Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji (ZRK),
- rozszerzeniu możliwości akumulowania i przenoszenia osiągnięć,
- przyjęciu ogólnych zasad dotyczących zapewniania jakości kwalifikacji,
- uspoźnieniu pojęć i terminologii.

IBE

Wdrożenie PRK i ZRK będzie następowało ewolucyjnie.

W ZRK będą ujęte wszystkie kwalifikacje nadawane w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego.

Nie wszystkie kwalifikacje funkcjonujące w Polsce zostaną włączone do ZRK.

*kwalifikacje
po europejsku*

Spodziewane efekty modernizacji

- ułatwienie zdobywania kwalifikacji w różny sposób, w dowolnym miejscu i czasie,
- znaczące rozszerzenie możliwości walidacji efektów uczenia się nabywanych poza systemem formalnym

*kwalifikacje
po europejsku*

IBE

- powszechne przyjęcie efektów uczenia się jako podstawowej kategorii w systemie kwalifikacji,
- powszechne przyjęcie standardów w zakresie zapewniania jakości kwalifikacji,
- ułatwienie pracodawcom rekrutacji pracowników posiadających potrzebne umiejętności.

*kwalifikacje
po europejsku*

IBE

Większe zintegrowanie krajowego systemu kwalifikacji nie oznacza, że istniejące w Polsce podsystemy kwalifikacji utracą swoją autonomię

*kwalifikacje
po europejsku*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*kwalifikacje
po europejsku*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

IBE

Uelastycznienie, uporządkowanie i większa integracja krajowego systemu kwalifikacji ma zdynamizować uczenie się przez całe życie w Polsce,

zwiększy także w kraju i zagranicą wiarygodność polskich kwalifikacji.

*kwalifikacje
po europejsku*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

IBE

*kwalfikacje
po europejsku*

Polska Rama Kwalifikacji

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE *kwalfikacje
po europejsku*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

IBE

Zapisy dotyczące budowy w Polsce ram kwalifikacji znajdują się w wielu dokumentach rządowych, m.in. w kolejnych Krajowych Programach Reform (2008-2011 i 2011-2014) oraz w Strategii Rozwoju Kraju 2020.

Nad przygotowaniem i wdrożeniem Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) Polska pracuje od 2008 r.

*kwalifikacje
po europejsku*

IBE

Polska Rama Kwalifikacji jest efektem pracy pracy bardzo wielu ludzi. Opracowywano kolejne wersje, które były przedmiotem szerokich konsultacji.

Finalna wersja projektu która powstała w 2012 roku definiuje 8 poziomów.

PRK wraz z opisem procesu modernizacji systemu kwalifikacji w Polsce została przedstawiona w „Raporcie referencyjnym”

*kwalifikacje
po europejsku*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

kwalifikacje
po europejsku

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

IBE

Zasadniczą częścią „Raportu referencyjnego” jest odniesienie Polskiej Ramy Kwalifikacji do ERK.

„Raport” został przyjęty przez Komitet ds. Europejskich (Rady Ministrów) w dniu 15 maja 2013 roku

Polska przedstawiła go Grupie Doradczej przy Komisji Europejskiej w Brukseli w dniu 29 maja 2013 roku.

*kwalifikacje
po europejsku*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE kwalifikacje
po europejsku

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

IBE

PRK jest wspólnym układem odniesienia dla kwalifikacji nadawanych w Polsce

Poziomy PRK odniesione są do poziomów Europejskiej Ramy Kwalifikacji

Oryginalnym polskim rozwiązaniem jest wyodrębnienie w PRK dwóch rodzajów charakterystyk, które różnią się szczegółowością opisu i dziedziną do której się odnoszą.

*kwalifikacje
po europejsku*

IBE

Charakterystyki I stopnia mają charakter uniwersalny. Dotyczą one efektów uczenia się na wszystkich poziomach i odnoszą się do edukacji ogólnej, wyższej i zawodowej

Charakterystyki II stopnia odnoszą się albo do edukacji ogólnej, albo do kształcenia i szkolenia zawodowego, albo do kształcenia w ramach szkolnictwa wyższego

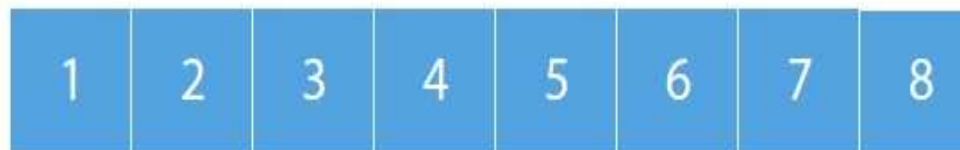
*kwalfikacje
po europejsku*

IBE

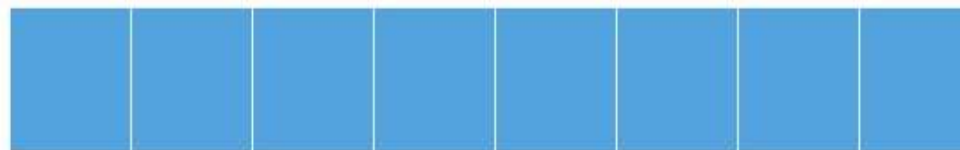
Polska Rama Kwalifikacji

ERK

PRK

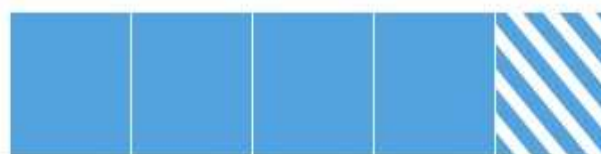
Uniwersalne
charakterystyki
poziomów
(pierwszy stopień)

PRK

Warianty charakterystyk
poziomów
(drugi stopień)

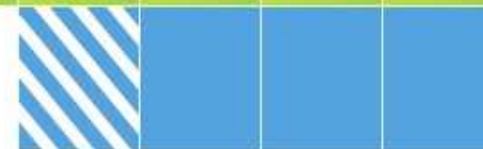
Typowe dla
kształcenia
ogólnego

Typowe dla
kształcenia i szkolenia
zawodowego

Typowe dla
szkolnictwa
wyższego

*kwalfikacje
po europejsku*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE *kwalfikacje
po europejsku*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Charakterystykę każdego poziomu podzielono na 3 podstawowe części odpowiadające rodzajom efektów uczenia się:

- Wiedzy (*knowledge*)
- Umiejętnościom (*skills*)
- Kompetencjom społecznym (*competence*)

Powyższe kategorie nie są całkowicie rozłączne (komponent wiedzy jest w umiejętnościach i odwrotnie, podobnie jest z trzecią kategorią „kompetencje społ”)

IBE

Charakterystyki poziomów w PRK dotyczą efektów uczenia się niezależnie od tego, jaką drogą się do nich dochodzi,

odnoszą się więc nie tylko do osiągnięć uzyskanych w szkole i na uczelni,

ale także do efektów uczenia się w każdy inny sposób poza instytucjami systemu edukacji.

*kwalfikacje
po europejsku*

IBE

Charakterystyki poziomów PRK I i II stopnia mogą być „rozwijane” w charakterystyki III stopnia w sektorowych ramach kwalifikacji

Charakterystyki poziomów w ramach sektorowych odnoszą się do węższych zakresowo grup kwalifikacji występujących w danym „sektorze” (branży, obszarze kształcenia)

*kwalifikacje
po europejsku*

IBE

Porównanie wymaganych dla danej kwalifikacji kompetencji w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (efektów uczenia się) z charakterystyką poziomów w PRK jest podstawą przypisania tej kwalifikacji określonego poziomu.

*kwalifikacje
po europejsku*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*kwalifikacje
po europejsku*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

IBE

Przypisanie kwalifikacjom poziomów PRK
umożliwi ich odnośnienie do innych
kwalifikacji krajowych i zagranicznych

W ten sposób polskie kwalifikacje będą
bardziej przejrzyste zarówno dla osób
zainteresowanych zdobywaniem kwalifikacji
jak i pracodawców

*kwalifikacje
po europejsku*

Wdrożenie rozwiązań systemowych opartych na PRK wymaga przezwyciężenia różnych barier

Bariery mentalne:

- Utrwalone nawyki myślenia
- Niedobór zaufania do „innych
- Hermetyczność wielu środowisk

*kwalfikacje
po europejsku*

Bariery legislacyjne:

- Konieczność dostosowania prawa
- Ryzyka związane z procesem legislacyjnym w systemie demokratycznym

Bariery instytucjonalno-finansowe:

- Brak organu rządu całościowo odpowiedzialnego za politykę na rzecz uczenia się przez całe życie
- Niewystarczające zaplecze instytucjonalne dla walidacji efektów uczenia się w systemie pozaformalnym i nieformalnego

IBE

*kwalfikacje
po europejsku*

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

IBE

*kwalfikacje
po europejsku*

Projekt systemowy „Opracowanie założeń merytorycznych i instytucjonalnych wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji oraz Krajowego Rejestru Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Instytut Badań Edukacyjnych

Biuro Projektu Krajowych Ram Kwalifikacji
ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa
tel.: (22) 241 71 70, e-mail: krkbiuro@ibe.edu.pl

